

Les **competències transversals**¹ són un conjunt integrat de coneixements, habilitats, aptituds i actituds necessàries per l'òptim acompliment de les funcions i tasques requerides en un lloc de treball, amb un fort component de transferibilitat i aplicació a diferents contextos i professions. Amb un elevat component cognitiu i d'acció, tenen a veure fonamentalment amb l'aprehensió particular de la realitat i l'actuació que hi fa cada persona.

Les competències transversals s'agrupen en tres grans categories, que estan formades, al seu torn, per un conjunt de competències. Aquestes tres categories o macrocompetències de competències transversals són les de **diagnòstic**, les **relacionals** i les d' **afrontament** :

CI **COMPETÈNCIES D'IDENTIFICACIÓ**

Aquest grup de competències estan relacionades amb l'anàlisi, tant de les pròpies capacitats com de les característiques de l'entorn en general. Aquestes competències impliquen, per exemple, la capacitat per identificar els propis punts febles i les potencialitats (autoconeixement); identificar els recursos d'aprenentatge i millora dels punts febles (disposició a l'aprenentatge); identificar les característiques i els requeriments del context (situació en el context); identificar les amaneses i oportunitats de l'entorn i les seves conseqüències (pensament analític) i generar estratègies de resposta satisfactòria per a la persona (visió estratègica); etc.

CIA **AUTOCONEIXEMENT**

Reconèixer les pròpies potencialitats i limitacions en relació a l'àmbit laboral per a construir una imatge professional realista i positiva que permeti situar-se amb confiança i de manera ajustada al mercat de treball.

CIA1 Conèixer les responsabilitats, funcions i tasques a assumir en el lloc de feina.

CIA2 Ser capaç de contrastar les competències requerides amb el propi capital competencial.

CIA3 Reconèixer i confiar en les pròpies capacitats, coneixements, habilitats, etc. i posar-les en joc per a l'execució de la feina.

CIA4 Revisar de manera sistemàtica i permanent el desenvolupament de les competències, per tal d'avaluar l'adequació del capital competencial als requeriments del lloc de feina.

CIA5 Ser capaç de construir una imatge professional realista i positiva que permeti situar-se amb confiança i de manera ajustada al mercat de treball.

CIS **SITUACIÓ EN EL CONTEXT**

Capacitat per identificar, avaluar i comprendre les característiques, els requeriments, les normes escrites i no escrites, de cada situació, amb l'objectiu d'assolir un òptim compliment de les responsabilitats i funcions que implica el projecte o activitat a desenvolupar.

CIS1 Conèixer el context laboral en general i les ocupacions d'interès en particular.

¹ Claus tutorials, guia per a l'acompanyament i el suport tutorial, Colomer, M.; Palacín, I.; Rubio, F.; (Barcelona. 2008)

CIS2 Adoptar una actitud crítica i reflexiva davant diferents qüestions de tipus estructural i personal raonant i cercant la informació pertinent i altres opinions per a contrastar el posicionament i discurs propi.

CIS3 Analitzar de manera crítica i valorar sistemàticament i automàticament la situació, l'entorn (amenaces i oportunitats) i les normes (escrites i no escrites) per prendre decisions i introduir canvis si és necessari.

CID **DISPOSICIÓ A L'APRENTATGE**
Valorar l'aprenentatge com un element per al desenvolupament i millora professional, reconeixent els interessos i les necessitats de millora. Mantenir una actitud positiva cap a l'aprenentatge per a optimitzar les competències professionals i desenvolupar amb èxit l'activitat laboral

CID1 Identificar les necessitats d'aprenentatge i/o formatives en relació a l'ocupació.

CID2 Atorgar a un/a mateix/a la major part de responsabilitat respecte a la pròpia millora professional.

CID3 Afrontar nous reptes d'aprenentatge, valorant i acceptant l'esforç i el cost que poden suposar.

CID4 Incorporar i acceptar la formació contínua i la millora permanent com a requeriments indispensables per al desenvolupament professional i personal.

CID5 Seleccionar i transferir coneixements, capacitats, habilitats i actituds adquirits en experiències prèvies i a qualsevol àmbit de la vida, al context laboral.

CID6 Mostrar disposició a aprendre dels/de les altres i amb els/les altres. Valorar els coneixements i experiència del/de les companys/es de feina.

VISIÓ ESTRATÈGICA

Capacitat per projectar un projecte, una activitat, etc, cap al futur, realitzant una anàlisi que contempli l'impacte dels canvis de l'entorn i, per tant, identificant les amenaces i les oportunitats i les seves implicacions. Aprofitar els recursos i les capacitats fortes del projecte o activitat i del nostre perfil professional per definir estratègies a curt, mig i llarg termini i, que serveixin per superar les amenaces i millorar les debilitats.

Ser capaç de visionar el projecte en el futur com el reflex d'allò que "volem ser" o amb allò que ens volem convertir a llarg termini.

Tenir una visió clara i concreta del conjunt de debilitats, fortaleces, amenaces i oportunitats d'un projecte o d'una activitat per prendre decisions i actuar de la forma més òptima per assolir resultats positius a llarg termini.

Capacitat per fixar i avaluar objectius, a curt, mig i llarg termini i dissenyar polítiques o mesures que tinguin un impacte positiu pel projecte o activitat a llarg termini.

Capacitat per dibuixar escenaris sense tenir una experiència prèvia i ser capaç de conduir un projecte o activitat cap al futur amb les estratègies dissenyades per assolir la missió

Capacitat d'anticipar els canvis i afrontar les noves situacions amb una visió a mig i llarg termini.

Saber detectar i aprofitar les noves oportunitats que permeten seguir desenvolupant i millorant l'activitat, integrant-les al pla estratègic inicial.

Entendre un projecte o activitat com un sistema integrat i ser capaç d'analitzar i diagnosticar l'impacte i les implicacions, a llarg termini, per al conjunt del projecte, de l'activitat de tots els àmbits o àrees de l'activitat, així com del comportament de totes les persones que col·laborin amb el projecte.

PENSAMENT ANALÍTIC I CRÍTIC

Capacitat per identificar i comprendre una situació o un problema complex i no evident, ser capaç d'interrelacionar els seus components i reconèixer les causes i les seves conseqüències o implicacions. Establir interrelacions i vincles causals entre situacions i/o problemes que aparentment no estan connectats.

Saber llegir, analitzar i avaluar la informació clau en un projecte o activitat.

Entendre, assimilar i elaborar la informació i utilitzar-la per la detecció i resolució de problemes, evidents i no evidents.

Saber interpretar els indicadors que reflecteixen la situació i evolució d'un projecte o activitat i prendre decisions a partir del coneixement generat amb aquesta informació.

Aplicar el raonament creatiu, inductiu i conceptual per trobar la millor solució a un problema, establint prioritats per actuar i entendre els avantatges i desavantatges de cada decisió.

Saber captar, compartir i gestionar la diversitat del coneixement que ofereix el treball en equip i en xarxa.

Capacitat d'identificar els punts forts, febles, les amenaces i oportunitats pel projecte i preveure situacions i nous escenaris.

Identificar els factors del context essencials per la viabilitat d'un projecte o activitat.

Capacitat d'abstracció i de diferenciar les coses importants o prioritàries de les que no ho són.

CR COMPETÈNCIES DE RELACIÓ

Aquest grup de competències incorpora un ampli ventall de processos relatius a com establim una relació amb els altres i amb l'entorn. Relacionar-se eficaçment suposa el desenvolupament d'un conjunt d'habilitats de naturalesa socioemocional (domini de l'expressió de les emocions i els sentiments, gestió del conflicte, etc.), cognitiva (interpretar de manera adequada la situació, percebre correctament a l'altra persona, etc.) i d'estils de comportament que es posen en joc durant la interacció. Les competències de relació interpersonal, el treball en equip, l'escolta activa, expressar-se, dialogar, cooperar, etc. són competències de relació.

CRC COMUNICACIÓ

Capacitat d'interaccionar (expressar i entendre) mitjançant el llenguatge verbal, el no verbal i l'escrit, amb gestió de la diversitat de llengües requerides, amb l'ús de diferents suports, amb el domini de les normes sociolingüístiques i l'adequació a les diferents funcions i al context laboral.

CRC1 Iniciar, mantenir i finalitzar converses en diferents contextos comunicatius.

CRC2 Expressar amb seguretat pensaments, idees, opinions, vivències, emocions emprant el llenguatge verbal (vocabulari, ritme i entonació) de manera ajustada, per tal que el missatge arribi de forma clara i comprensible.

CRC3 Utilitzar la comunicació no verbal de manera oportuna (gestos, mirada, expressions facials, postures, contacte físic, etc.).

CRC4 Saber escoltar de forma activa, fent les preguntes pertinents per rebre informació per poder donar una resposta més adequada i construir els arguments de forma més òptima.

CRR **RELACIÓ INTERPERSONAL**
Capacitat i habilitats per a relacionar-se amb els/les companys/es de feina i altres professionals de l'entorn laboral de manera satisfactòria, mantenint una actitud assertiva i constructiva

CRR1 Exposar les pròpies opinions, arguments, raonaments, etc. encara que siguin contraris al posicionament de la resta de companys/es de feina o altres professionals de l'entorn laboral i acceptar el possible desacord.

CRR2 Cercar postures d'apropament davant del desacord i, si no és possible, respectar les diferents posicions evitant imposar la pròpia.

CRR3 Reconèixer i valorar positivament les realitzacions i èxits professionals dels companys i de les companyes.

CRR4 Demanar ajuda quan la necessita confiant en les aportacions de la resta de professionals.

CRR5 Establir relacions professionals basades en la confiança i la cooperació, podent mantenir relacions estretes amb persones de la feina sempre que no interfereixin en la realització de la tasca.

CRR6 Tenir una actitud oberta vers les relacions fonamentada en el respecte, evitant l'ús de formes de discriminació basades en prejudicis i estereotips, predisposicions, tendències egocèntriques, visions simplistes i reduïdes, etc.

CRE **TREBALL EN EQUIP**
Capacitat per treballar de forma cooperativa i coordinada amb totes les persones que formen un equip, col·laborant en la realització de les tasques i entenent que es treballa per a un objectiu comú.

CRE1 Saber treballar de manera coordinada amb els companys i les companyes per aconseguir un objectiu comú, corregint la forma de fer una tasca si cal.

CRE2 Saber quin paper tinc i quin és el paper de cada un dels companys i de les companyes.

CRE3 Saber demanar i acceptar ajuda quan la necessito (a companys/es o responsables).

CRE4 Saber oferir suport als/les companys/es que ho necessitin.

CRE5 Participar activament en la planificació i execució de la feina i saber trobar solucions conjuntes amb la resta de membres de l'equip davant les incidències i imprevists.

CRE6 Compartir la informació necessària per assolir l'objectiu comú.

CRE7 Confiar amb la capacitat i valorar les aportacions de la resta.

CRL LIDERATGE
Orientar i motivar a l'equip en l'assoliment dels objectius compartits, oferint-los suport en l'acompliment de les seves funcions i la seva millora competencial.

CRL1 Motivar les persones de l'equip.

CRL2 Recolzar a l'equip en la realització de les seves funcions i tasques.

CRL3 Orientar a l'equip a l'assoliment dels objectius

CRL3 Posar en comú el coneixement, mantenint una actitud d'aprenentatge amb igualtat d'oportunitats amb tot l'equip.

Ser capaç d'exercir un lideratge compartit amb les altres persones de l'equip, i aconseguir, un colideratge, delegant funcions, tasques i responsabilitats quan es cregui oportú.

Ser capaç de coavaluar el treball i el resultat de l'equip, intern i extern.

CA COMPETÈNCIES D'AFRONTAMENT

Aquest grup de competències inclou un conjunt de capacitats que, integrades amb les d'identificació i relació, permetran a la persona intervenir sobre un problema o una situació nova amb més probabilitats de sortir-se'n. Fan referència a un conjunt de competències que permetran la construcció i la posada en marxa d'estratègies d'acció, amb la finalitat d'assolir els objectius i els previstos en cada activitat. Són competències relatives a la capacitat de resolució de problemes, la capacitat de negociació i la presa de decisions, la planificació i l'organització del treball, i l'acompliment d'una funció i tasca concreta.

CAA ADAPTABILITAT

Capacitat de cercar i aplicar respostes àgils i eficaces davant de situacions, entorns, persones, responsabilitats i tasques canviants, integrant el canvi de manera positiva i constructiva.

CAA1 Mostrar una actitud positiva cap al canvi i la innovació i entendre aquests canvis com a oportunitats, amb capacitat d'adaptar-s'hi de manera crítica i constructiva.

CAA2 Emprendre accions d'aprenentatge relacionades amb les mancances o millores pròpies necessàries, sorgides de les noves demandes en el lloc de feina.

CAA3 Davant noves situacions laborals, i si aquestes ho requereixen, cercar i aplicar fórmules alternatives i creatives per a afrontar-les, i modificar els comportaments i estratègies habituals.

CAA4 Reflexionar per a la generació de respostes constructives i efectives davant situacions imprevistes o noves.

CAA5 Avaluar l'acompliment de la feina, pròpia i de l'equip, analitzant si la manera de desenvolupar-la és eficaç i eficient i cercant alternatives en cas necessari.

CAA6 Cercar mecanismes per a desenvolupar competències que no s'han posat en joc, i per a activar noves competències requerides en el lloc de feina.

CAE **GESTIÓ DE LES EMOCIONS I (DE L'ESTRÉS)**
Capacitat d'identificar, analitzar i controlar els sentiments i les emocions generades en situacions de diversa naturalesa dins el context laboral, desplegant estratègies adequades per a l'afrontament d'aquestes.

CAE1 Ser capaç d'identificar situacions a l'àmbit laboral que poden derivar en risc de conflicte emocional.

CAE2 En cas de conflicte, actuar de manera serena integrant els diferents punts de vista de les persones implicades, definint el conflicte de manera objectiva identificant els elements obstaculitzadors i els punts d'acord, donant la pròpia opinió evitant personalitzar i afavorint la generació de propostes alternatives de solució.

CAE3 Expressar els seus sentiments i emocions generades dins o fora de la feina, identificant els moments, les persones i els espais més adequats per a compartir-los.

CAE4 Reconèixer els estats emocionals de tristesa, frustració, ira, excitació o eufòria i intentar mesurar els efectes. No deixar-se portar o confiar-se davant d'una situació que ens provoca aquest estat emocional.

CAE5 Acceptar les crítiques gestionant la informació rebuda i ajustant les reaccions emocionals al contingut de la informació.

CAE6 En situacions d'estrès de treball (punta de feina, acumulació de tasques, etc.), processar la situació i actuar pautant solucions creatives i constructives.

CAE7 Ser capaç de reconèixer verbalment els errors propis.

CAR **RESPONSABILITAT**
Capacitat de prendre decisions i executar les funcions del lloc de feina des de la implicació i el compromís, tenint en compte els requeriments i les indicacions rebudes i els criteris propis d'actuació.

CAR1 Conèixer i interioritzar la missió, la visió i els valors de l'organització.

CAR2 Conèixer els drets i deures dels treballadors i de les treballadores i els elements reguladors bàsics (conveni, contracte, nòmina, etc.).

CAR3 Conèixer les funcions del lloc de treball i tenir una actitud activa vers l'aprenentatge, en el cas que sigui necessari, per combatre les pròpies mancances i/o per respondre adequadament als nous requeriments.

CAR4 Desenvolupar amb eficàcia i eficiència les tasques assignades, cercant la millora continua i la qualitat dels resultats.

CAR5 Preveure l'efecte tant de les decisions preses com de les accions realitzades en l'execució de les funcions, assumir-los i actuar en conseqüència.

CAR6 Mostrar una actitud crítica i constructiva davant de l'organització amb la finalitat de millorar els resultats i ser capaç d'expressar-les de manera adequada.

CAR7 Complir amb els compromisos adquirits amb l'empresa.

CAO **ORGANITZACIÓ I PLANIFICACIÓ**

Tenir una visió clara de les funcions i tasques del lloc de feina i executar-les amb eficàcia i eficiència. Planificar, prioritzar i dur-les a terme de manera autònoma preveient possibles obstacles.

CAO1 Conèixer els objectius estratègics de l'empresa, i del departament i/o equip en el què s'ubica.

CAO2 Conèixer i ser capaç d'establir els elements propis d'un pla de treball: els objectius operatius, les accions a realitzar per a assolir-los, el temps a invertir, els recursos necessaris i els resultats que s'espera aconseguir.

CAO3 Establir prioritats en l'ordre d'execució de les tasques i definir el procediment seguint criteris d'eficàcia i eficiència.

CAO4 Utilitzar estratègies per optimitzar el temps i els recursos en pro de millorar els resultats de la feina.

CAO5 Realitzar el seguiment del pla de treball i posar els mecanismes necessaris per eixugar el desviament, si s'escau.

CAO6 Identificar possibles obstacles o noves necessitats de l'equip que poden afectar a la planificació i/o assoliment dels objectius. Si és necessari, refer la planificació o cercar solucions creatives i eficients que no alterin el plantejament inicial, mostrant disponibilitat a la incorporació de noves funcions, tasques o objectius.

CAO7 Utilitzar les eines apropiades (planificació, agenda, etc.) per a controlar els terminis i fer el seguiment de les tasques pendents.

CAO8 Realitzar les tasques de manera ordenada i curosa, mantenint en ordre i bon estat l'espai i les eines de treball.

CAI **INICIATIVA-AUTONOMIA**

Capacitat d'anticipar i afrontar les situacions laborals amb una visió a curt, mig i llarg termini, sense supervisió permanent i prenent decisions, creant oportunitats, generant propostes o projectes i abordant els problemes potencials amb confiança, responsabilitat, seguretat, creativitat i sentit crític

CAI1 Conèixer i assumir el nivell de gestió autosuficient del lloc de feina (quin requeriment de gestió autònoma s'espera del/de la professional en l'execució de les funcions i tasques). Per exemple, distingint les situacions en què es pot intervenir sense necessitat de comunicar-ho a la persona responsable, i aquelles en les que cal.

CAI2 Ser capaç d'actuar amb seguretat i determinació quan es treballa amb poques directrius i baixa supervisió.

CAI3 Mostrar una actitud proactiva enfocada a l'acció, és a dir, davant de situacions que precisen canvis tirar endavant l'actuació pertinent i no mantenir una actitud passiva i al marge. Proposar idees i emprendre accions per a desenvolupar les potencialitats del lloc de feina i superar les limitacions pròpies.

CAI4 Actuar amb decisió per a aconseguir les pròpies fites, sent perseverant i mantenint la motivació per a aconseguir l'èxit, malgrat els imprevistos o impediments que puguin sorgir.

CAI5	Revisar, avaluar i qüestionar les actuacions pròpies i d'altri i els procediments de treball quan no s'obtenen els resultats esperats, proposant noves estratègies i generant canvis constructius en l'entorn.
CAC	CREATIVITAT I INNOVACIÓ Tenir capacitat de crear amb l'intel·lecte o la fantasia idees que introdueixin alguna novetat que aporti valor al projecte, a l'organització, al mercat i a l'entorn.
CAC1	Ser capaç de trobar solucions diferents d'aquelles més usuals o resoldre problemes, incidències o imprevistos.
CAC2	Generar estratègies i alternatives diverses davant d'una mateixa situació o problema, que incloguin algun element diferenciador.
CAC3	Generar i introduir novetats, millores i variacions en els procediments i/o diferents aspectes i elements de la pròpia feina o de l'organització de forma constant.
CAC4	No tenir limitacions personals ni prejudicis per experimentar i explorar noves idees que permetin avançar-nos als esdeveniments i canvis de l'entorn.
CAN	NEGOCIACIÓ Capacitat i habilitats per a la cerca d'estratègies que permetin arribar a un acord, a un equilibri, en moments o situacions de desacord amb una o varies persones amb les que s'interactua.
CAN1	Arribar a acords on totes les parts obtinguin resultats satisfactoris.
CAN2	Mostrar disposició a la cerca de solucions o alternatives davant el desacord, implicant-se en el procés de forma activa, per exemple, intentant entendre el posicionament de l'altre, explicant els motius del propi.
CAN3	Expressar el desacord o la opinió de forma assertiva i generant un clima de confiança per facilitar l'acostament de les posicions.
CAN4	Mostrar predisposició a renunciar a part dels interessos o necessitats propies.

BIBLIOGRAFIA:

- Colomer, M.; Palacín, I.; Rubio, F.; *Claus tutorial, guia per a l'acompanyament i el suport tutorial* (Barcelona, 2008)
- Colomer, M.; Fló, A. i Tinoco, Y. (col·laboradores). *Diccionari normatiu de competències transversals clau per l'ocupabilitat de joves*. (ECAS, Entitats Catalanes d'Acció Social. 2011)

- Surt. (2003) Astrolabius. Estudio de las competencias clave para la empleabilidad. Barcelona (<http://www.surt.org/astrolabius/es/analisi.html>)
- Zaragoza, M (2013). Diccionari de competències emprenedores. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.